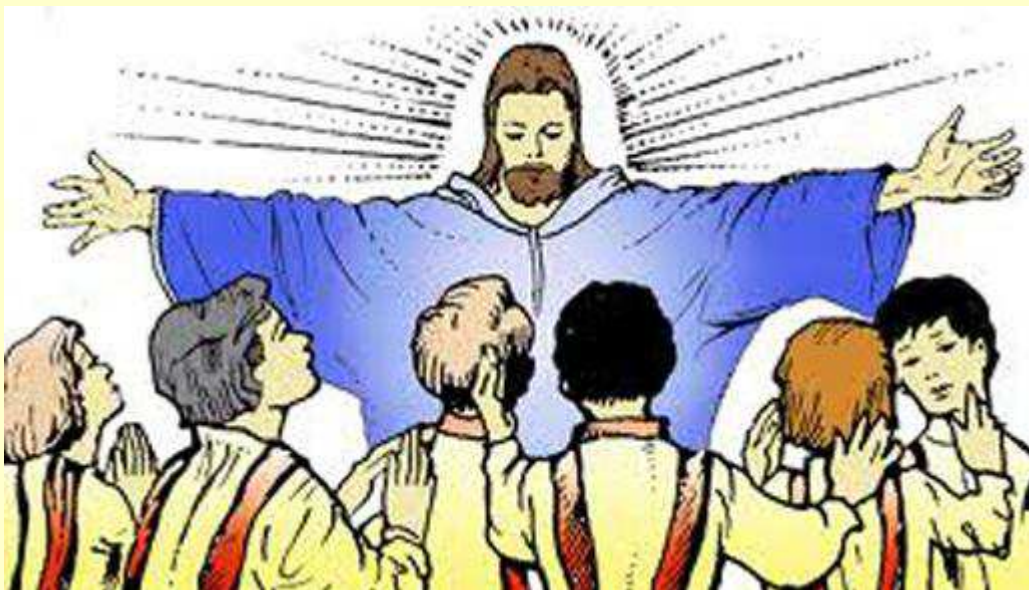

FRANJEVAČKA PROVINCIJA PRESVETOG OTKUPITELJA

Kviz za ministrante – 2014.

MINISTRANT U SLUŽBI LITURGIJE

Priredilo: Vijeće za duhovna zvanja Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja

Poštovani voditelji i ministranti,

Po uzoru na prošle godine, i ove će se godine u našoj Provinciji organizirati susret ministranata. Ovogodišnji kviz osmislilo je Vijeće za duhovna zvanja Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. Svima vama koji se namjeravate prijaviti za sudjelovanje u kvizu preporučujemo da ove teme obradite s ministrantima na tjednim susretima, kako bi svi ministranti usvojili određeno znanje, a ne samo oni koji se budu natjecali.

Župa može prijaviti najviše dvije skupine natjecatelja za kviz. Skupine trebaju imati po četiri člana. Kviz će se sastojati od dva dijela: pismenog i usmenog. Tri najbolje ekipe sudjelovat će u usmenom dijelu.

Molimo vas da članovi skupina ne uče sadržaje napamet, nego da se usredotoče na važnije podatke i činjenice. Sva pitanja bit će jasno definirana, i odgovarat će se kratkim odgovorima.

Kviz i sportski susret za ministrante bit će održan:

- 24. svibnja u Hrvacama;
- 31. svibnja 2014. u Imotskom i
- 31. svibnja u Meterizama.

Župnici mogu odlučiti na kojem će mjestu sudjelovati s ministrantima. Zato vas molimo da ministrante prijavite za susret do 15. svibnja 2014., da navedete hoće li vaši ministranti sudjelovati u kvizu. Od sportskih igara bit će organizirano natjecanje u nogometu, košarci i stolnom tenisu. Vaše prijave šaljite na mail adresu:

ivan.udovicic@gmail.com ili antoniomrakov@gmail.com

Mir i Dobro!

*Vijeće za duhovna zvanja
Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja.*

I. MINISTRANTSKA SLUŽBA

1. Pojasni ukratko što znači riječ ministrant?

Riječ ministrant dolazi od latinske riječi „ministrare“, što znači služiti, posluživati. No u svakodnevnim razgovorima ta riječ prvenstveno označava osobu koja pomaže i poslužuje kod oltara. Ministranti su, dakle, vjernici, mladi ili odrasli kršćani, koji tijekom svete mise i drugih bogoslužnih obreda pomažu (poslužuju) svećeniku.

2. Tko je nebeski zaštitnik ministranata?

Nebeski zaštitnik ministranata je sv. Tarzicije. Riječ je o mladom rimskom kršćaninu kojega su poganski dječaci pretukli na smrt pokušavajući mu oteti posudicu s posvećenim hostijama koje je nosio bolesnim kršćanima. Tarzicije je radije umro, nego dopustio da mu otmu posudicu s hostijama koju je sakrivao u svojim njedrima.

3. Tko su bili prvi ministranti u povijesti Katoličke Crkve?

Prvi ministranti u povijesti Crkve bili su apostoli sv. Petar i sv. Ivan. Njih je Isus poslao u selo da pripreme prostoriju u kojoj je kanio s učenicima blagovati Posljednju večeru.

4. Je li istina da kod oltara smiju posluživati samo dječaci?

To, dakako, nije istina. Istina je, naprotiv, da ministrantska služba u Crkvi nije vezana ni za dob ni za spol. A to znači da i djevojčice (žene) mogu posluživati kod oltara potpuno ravnopravno s dječacima (muškarcima).

5. Kako se ministrant ponaša u crkvi i za vrijeme obreda?

Ministrant u crkvu uvijek dolazi čist, uredan i pristojno odjeven. U crkvi treba biti, ako je ikako moguće, najmanje 15 minuta prije početka svete mise, odnosno predviđenog bogoštovnog čina. Poučen ministrant također zna da ulazeći u crkvu zapravo ulazi u sveti prostor. A to znači da već pred vratima crkve mora prestati svaki suvišan razgovor i svaki oblik neprikladnoga ponašanja. Iz kamenice uzima blagoslovljenu vodu, pobožno se prekriži, pravilno se pokloni i dostojanstveno produži do svoga mjesta u crkvi ili sakristiji, ako je predviđen za službu.

6. Kako se ministrant ponaša u sakristiji?

Sakristija je sastavni dio crkve. A to znači da i za sakristiju vrijede ista pravila ponašanja kao i za crkvu. U sakristiji se razgovara samo ako je to nužno potrebno. Ti razgovori, dakako, uvijek moraju biti tihi!

7. Kako se ministrant vlada za vrijeme svete mise?

Tijekom svete mise uzoran ministrant drži sklopljene ruke u visini prsa. Ne okreće se uokolo i ne razgovara nepotrebno s drugim ministrantima. Pobožno prati obrede i sudjeluje u njima.

8. Koji crkveni dokument posebice ističe potrebu i uzvišenost ministrantske službe u Crkvi?

Potrebu i uzvišenost ministrantske službe u Crkvi posebice ističe *Konstitucija o svetom bogoslužju*.

9. Izreci naizust ministrantsku molitvu koja se redovito moli prije mise!

„Bože, ti divnim redom dijeliš službe anđelima i ljudima. Daj da i ja kod ove svete mise služim tvome žrtveniku poput anđela: sa strahopoštovanjem, radosno, pobožno i ponizno. Sveti Petre i Ivane, sveti Tarzicije, sveti Franjo i Dominiče, svi sveti ministranti, molite za mene!,,

10. Izreci naizust zahvalnu ministrantsku molitvu koja se moli iza svete mise!

„Predobri Bože, hvala ti što sam smio služiti kod ove svete misne žrtve. Oprosti mi sve moje pogriješke koje sam pri tome učinio. Obećajem da ću se truditi služiti bolje, radosnije i spremnije. Isuse, blagoslovi mene i sve moje prijatelje ministrante. Pobudi u nama i u mnogim dječacima i djevojčicama diljem svijeta klicu duhovnoga zvanja. Ako pak mene pozoveš, daj mi snage da ti kažem: Evo me! Srce Isusovo, uzore srca svećeničkoga, daj nam svetih svećenika.“

11. Što znaš o poklonu?

Poklonom izražavamo poštovanje prema Božjoj prisutnosti u svakoj crkvi. Prije poklicanja uvijek se zastane. Pogled treba biti usmjeren prema Svetohraništu. Leđa se ne sagibaju, desno koljeno se sagiba i njime se dodiruje tlo pored lijeve noge.

12. Što znaš o naklonu?

Postoji veliki i mali naklon. Naklon glavom je predviđen kada se predaju različiti liturgijski predmeti a dubljim se naklonom želi izraziti poštovanje oltaru ili kojem drugom svecu.

II. LITURGIJSKE BOJE, RUHO, KNJIGE I POSUĐE

A) LITURGIJSKE BOJE I RUHO

13. Koje boje liturgijskoga ruha Crkva koristi tijekom godine?

Crkva tijekom godine uglavnom koristi 4 boje liturgijskoga ruha: bijelu, zelenu, crvenu i ljubičastu.

14. Koji odjevni predmeti spadaju u misno ruho?

U misno ruho spadaju: naglavlak, alba, pas, štola i misnica.

15. Kada svećenici odijevaju liturgijsko ruho bijele boje?

Liturgijsko ruho bijele boje u Crkvi se koristi u božićno i uskrsno vrijeme, na blagdane Blažene Djevice Marije, Gospodnje blagdane, te na blagdane anđela i svetaca koji nisu mučenici. Bijela boja je boja uskrsne radosti, boja svjetla i života.

16. Kada se u Crkvi koristi ruho zelene boje?

Zelena boja je boja nade. Izražava mladost Crkve, početak novoga života. Upotrebljava se u vrijeme kroz godinu, a to znači od blagdana Isusova krštenja do korizme i od blagdana Duhova do došašća (adventa).

17. Na koje blagdane Crkva koristi ruho crvene boje?

Liturgijsko ruho crvene boje Crkva koristi na Cvjetnicu, Veliki petak, Duhove, te na blagdane apostola i svetih mučenika. Crvena boja je boja krvi, vatre, duha, ljubavi.

18. Kada se Crkva koristi ruhom ljubičaste boje?

Ljubičasta boja je boja pokore, isčekivanja susreta s Gospodinom. Koristi se u došašću (adventu), korizmi i slavljima za pokojne.

19. Što je alba?

Alba je duga bijela haljina koju redovito odijevaju svećenici i đakoni za liturgijskih slavlja. Alba se katkada pričvršćuje lanenim ili pamučnim konopcem (pascem).

Što je to štola?

Štola je najvažniji odjevni liturgijski predmet os liturgijske odjeće u obliku šire ukrašene trake. To je znak svećeničke vlasti. Đakon je nositi preko lijevog ramena. A svećeniku i biskupu ona je oko vrata i pada niz prsa.

20. Što je misnica?

Misnica je najsvečaniji dio liturgijske odjeće koji se odijeva preko albe i štole. Najsličnija je velikom ogrtaču. Misnice i štole su, ovisno o liturgijskom vremenu, različitih boja.

B) LITURGIJSKE KNJIGE

21. Koje knjige trebamo za misno slavlje?

Za misno slavlje trebamo misnu knjigu ili misal i knjigu čitanja (lekcionar).

22. Nabroji liturgijske knjige koje su ti poznate?

U liturgijske knjige spadaju: misal, lekcionar ili knjiga čitanja, evanđelistar, razni obrednici, časoslov itd.

23. Što znaš reći o misalu (misnoj knjizi)?

Misal je oltarska knjiga u kojoj su sadržani nepromjenjivi dijelovi mise, euharistijske molitve, red mise, te molitve za različita blagdanska i tematska euharistijska slavlja tijekom godine.

24. Što je to „LEKCIONAR“ ili KNJIGA ČITANJA?

Lekcionar je knjiga iz koje se za vrijeme svete mise čitaju predviđeni biblijski tekstovi.

25. Što je evanđelistar?

Evanđelistar je knjiga koja sadrži odlomke evanđelja koji se čitaju u određene dane tijekom (crkvene) liturgijske godine.

C) LITURGIJSKI PREDMETI I POSUDE

26. Što je kalež?

Kalež je žrtvena čaša ili vrč, izrađen najčešće od plemenitih metala, koji se koristi u euharistijskom slavlju za prinos žrtvenog vina.

27. Što znaš reći o pateni?

Patena je posuda, izrađena od plemenitog metala, na kojoj se za vrijeme misnog slavlja nalazi velika hostija (žrtveni kruh).

28. Što je to ciborij?

Ciborij je posuda slična kaležu u kojoj se čuvaju posvećene hostije za pričest vjernika. I ciborij, kao i drugo misno posuđe, redovito se izrađuje od plemenitih metala.

29. Što je korporal?

Korporal je više puta presavijeno platno koje se razastire na oltar kod prinosa darova. Na njemu se nakon prinosa darova nalaze posude s hostijama i kalež.

30. Što je pala?

Pala se u euharistiji koristi kao poklopac za kalež.

31. Što je pokaznica?

Pokaznica je lijepo oblikovana posuda od plemenitih metala koja služi, kao što sama riječ kaže, za izlaganje i pokazivanje velike posvećene hostije vjernicima prigodom svečanih blagoslova i pobožnosti euharistijskih klanjanja.

32. Što je kadionik?

Kadionik je posuda u koju se stavlja žeravica za obrede kađenja u svečanim liturgijskim slavljinama.

33. Što je lađica i čemu ona služi?

Lađica je posuda u kojoj se drži tamjan - mirisna smola predviđena za kađenje u svečanim liturgijskim slavljinama.

34. Što je to škropionica, a što škropaljica?

Škropionicom zovemo posudu u kojoj se drži blagoslovljena voda predviđena za obrede različitih blagoslova, kao što su: blagoslov svijeća, soli, vode, obitelji, odjeće, jela, različitih vjernih predmeta, škola, molitvenih prostora itd. Škropaljica je naprava s kuglastim i rupičastim završetkom kojim se grabi voda iz škropionice i vrši se obred škropljenja.

35. Na kojemu se mjestu u crkvi redovito nalazi posuda s blagoslovljenom vodom?

Posuda s blagoslovljenom vodom redovito se nalazi blizu ulazni hvrata u Crkvu. U nju se nalijeva blagoslovljena voda s kojom se vjernici križaju pri dolasku i odlasku iz crkve. Prije su te posude najčešće bile kamene, pa su se stoga i nazivale kamenicama. Danas se, međutim, izrađuju i od drugih materijala i posebice od različitih vrsta metala i stakla. Mnoge od njih su prava umjetnička djela.

36. Što je oltar i tko ga redovito posvećuje?

Oltar je žrtveni stol na kojemu svećenik slavi svetu misu. Oltari se izrađuju od najrazličitijih materijala: drveta, kamena, metala. Crkvene oltare redovito posvećuje biskup.

37. Što se redovito ugrađuje u crkvene oltare?

U oltare se redovito ugrađuju relikvije, tj. posmrtni ostaci svetaca ili predmeti kojima su se za života služili. U ranijim stoljećima crkve su se gradile nad grobovima mučenika i svetaca, kao što su, primjerice, bazilike svetih Petra i Pavla u Rimu i mnoge druge. Danas se u oltare obično ugrađuju moćnici ili relikvije svetaca i blaženika.

38. Što je tabernakul i gdje se obično postavlja u crkvama?

Riječ tabernakul latinskoga je podrijetla i znači šator. Mi za tabernakul imamo lijepu hrvatsku riječ svetohranište. U svetohraništu se čuvaju posvećene hostije za pričest vjernicima. U crkvi ga se postavlja na vidljivo i počasno mjesto, a katkada i uz sam oltar. Svetohranište nas podsjeća na starozavjetni Kovčeg Saveza, u kojemu su se nalazile ploče Saveza s Božjim zapovijedima, koje je Bog dao Mojsiju na brdu Sinaj.

39. Kako se zove svjetlo koje neprestance gori pred svetohraništem i na što ono upozorava vjernike?

Svjetlo koje gori pred svetohraništem nazivamo ‚vječno svjetlo‘. Riječ je o uljanoj ili električnoj svjetiljci, koja neprestance gori podsjećajući nas na Kristovu trajnu nazočnost u svetohraništu pod prilikama posvećenoga kruha.

40. Što je ambon i čemu on služi u crkvi?

Ambon je riječ grčkoga podrijetla i znači stalak. S ambona se čita i naviješta riječ Božja. Riječ je o povišenomu mjestu između svetišta i crkvene lađe s kojega svećenik i đakon čitaju evanđelje i propovijedaju, čitači čitaju predviđena biblijska čitanja ili obavijesti, a pjevači predvode i ravnaju pjevanje.

III. CRKVA

41. Tko je papa i kako se sadašnji sv. Otac zove?

Sveti otac papa je nasljednik sv. Petra i vrhovni poglavar Katoličke Crkve. Bira ga kardinalski zbor iz cijeloga svijeta. Sadašnji papa zove se Franjo.

42. Tko je biskup i što je biskupija?

Biskupi su nasljednici apostola. Oni upravljaju crkvenim pokrajinama koje se zovu biskupije. Više biskupija čine metropoliju ili nadbiskupiju kojoj je na čelu nadbiskup (metropolita).

43. Tko je svećenik?

Svećenik je kršćanin koji je primio sakrament svećeničkog reda, kako bi mogao vršiti svoju svećeničku službu, predsjedati euharistiji, naviještati riječ Božju i slaviti svete sakramente.

44. Tko je đakon i što spada na službu đakona u Crkvi?

Đakon je kršćanin koji po sakramentu svetoga reda biva posvećen za đakonsku službu. Đakon pomaže biskupu i svećenicima u ,službi riječi', ,službi oltara' i ,službi ljubavi'.

45. Tko podjeljuje svete redove đakonata i svećeništva?

Svete redove đakonata i svećeništva prikladnim kandidatima redovito podjeljuje biskup.

46. Kakva je uloga lektora u bogoslužju?

Riječ ,lektor' latinskoga je podrijetla i znači čitač. On u misi čita svetopisamske tekstove, vjerničke molitve i različite obavijesti.

47. Koje su obveze sakristana u crkvi?

Sakristani pripremaju sve što je potrebno za euharistijsko slavlje i druge liturgijske obrede. Oni se također brinu za uređenje i održavanje crkve, misnoga ruha i posuđa, za redovito zvonjenje, te otvaranje i zatvaranje crkve.

48. Što znači riječ Euharistija?

Euharistija je riječ grčkoga podrijetla i znači zahvalu, zahvaljivanje. Pod tim pojmom redovito se podrazumijeva samo misno slavlje, odnosno sakrament koji je Isus podario svojoj Crkvi na prvi Veliki četvrtak.

49. Koji je prvi simbol euharistije i što on označava?

Prvi simbol u predstavljanju euharistije je simbol ribe. Riba označuje Isusa Krista Sina Božjega Spasitelja.

50. Kada svećenik u misi pere ruke?

Svećenik pere ruke nakon prinosa darova.

51. Tko može pristupiti svetoj pričesti?

Svetoj pričesti može pristupiti svaki vjernik katolik *koji na duši nema teškoga grijeha*, koji čvrsto vjeruje da je Isus na tajanstven način nazočan u posvećenoj hostiji koju prima i koji barem jedan sat prije pričesti nije ništa jeo i pio alkoholna pića.

52. Kada počinje i kada završava liturgijska godina?

Liturgijska godina započinje nedjeljom došašća koja pada oko 1. prosinca i završava se subotom nakon nedjelje Krista Kralja krajem studenog.

53. Što sve sačinjava liturgijsku godinu?

Liturgijsku godinu sačinjava: došašće, Božićno vrijeme, korizma, Uskrsno vrijeme i vrijeme kroz godinu.

54. Ukratko opiši vrijeme došašća?

To je vrijeme pripreve za blagdan Božića a obilježeno je radosnim i povjerljivim iščekivanjem rođenjem Isusa Krista?

55. Ukratko opiši vrijeme korizme?

To je vrijeme pripreve za Uskrs koje traje kroz 40 dana. Počinje Čistom srijedom ili Pepelnicom a završava Velikim četvrtkom.

56. Reci što se točno dogodilo na prvi Veliki četvrtak?

Isus je na prvi Veliki četvrtak sa svojim učenicima proslavio pashalnu ili Posljednju večeru. Tijekom te večere uzeo je kruh i nad njim izgovorio riječi: „Uzmite i jedite. To je tijelo moje!“ Razlomio je kruh i razdijelio ga svojim učenicima. Potom je uzeo vrč s vinom i nad njim izrekao riječi: „Pijte iz njega svi, jer to je moja krv, krv Saveza, koja se proljeva za sve, za oprostjenje grijeha...“, te ga pružio učenicima da iz njega piju. Isus je, dakle, na prvi Veliki četvrtak sa svojim učenicima proslavio prvu svetu misu i ustanovio sakrament svete euharistije.

57. Kojim je riječima Isus ‚ovlastio‘ svoje učenike da nastave slaviti Posljednju večeru i nakon što on više ne bude među njima?

Isusova je želja bila da njegovi učenici, i nakon što on pođe k Ocu nebeskom, nastave slaviti tajne Posljednje večere. To se jasno vidi iz njegovih riječi: „Ovo činite meni na spomen!“

58. Koje dana u godini ne zvone crkvena zvona i Crkva ne slavi svetu misu

Crkva jedino na Veliki petak ne slavi svetu misu. I sva crkvena zvona i glazbala ‚zašute‘ nakon obreda na Veliki četvrtak. Ta šutnja traje sve do Slave na misi bdijenja na Veliku subotu.

59. Kako se dijeli sveta misa?

Sвета misa se dijeli na: Uvodni obred, Službu riječi, Euharistijsku službu i Završni obred.

60. Od čega se sastoji euharistijska služba?

Euharistijsku službu čine: prinos darova, posvetne molitve, Očenaš, Jaganjče, pričest.